

AM.
nmen
lésre,
nden
zsef.
nálló
s stb.
vény
rejt-
zetett
betü-
amba
más
jra a
be-
zlen-
erült.
alász
orok-
de a
emél-
abát-
tjuk,
gon-
lvas-
nnak
ldése
még
Csak
jövő

— MIT AKARSZ? (Lásd a 38. lapon.)

Szerkeszti Forgó bácsi.

LXI. köt. 3. szám. Ára negyed-évre 2 kor. Egyes szám ára 24 fil. 1901. július 21-én.
Megjelen minden vasárnap 16 lapon.

INGOVÁNYOS UTAKON.

— Elbeszélés számos képpel. —

(Folytatás.)

GYORSAN robogva közeledett egy hintó az országúton. Az ablakban szorongó testvérek már messziről ráismertek az atyjok kocsijára, mely a vasuti állomásról Vilma nénit volt elhozandó. Hát hozza, már itt van!

Még Veronka is megfedekezett egyelőre a Puncsi kutyáckáról és siralmas történetéről; feszülten leste, amint a kocsi befordult az udvarra. A kocsi födele azonban föl volt huzva, nem láthatták a benne ülőt.

— Ugyan fázékony lehet, szolt Gabika félig boszusan. — Még ilyen gyönyörű időben is félti magát, főlhuzatta a kocsi födelét!

— Nincs igazad, oktatta meg Jolánka. Eppen mert forrón süt a nap, azt köllött tennie. Csak nem pörzsöltethette magát az egész hosszú uton.

— Természetesen! bizonyitá Dezső. Nem is hiszem, hogy nagyon kényeskedő legyen... öreg sem lehet, mert, nézzétek csak! bicikli van a kocsi hátához kötve... No, ezt szeretem! Majd együtt karikázgatunk.

A kocsi ez alatt már a ház elé került és megállt a főajtó előtt. Egyszerűen, de csinosan öltözött fiatal nő szökkent ki belőle, mivel azonban széles karimáju, nagy tollas kalapot viselt és éppen az ablak alatt állt, a gyermekek nem láthatták mindjárt az arcját. A következő pillanatban atyjok jelent meg az ajtó előtt s nagyon melegen üdvözölte az érkezőt, mondhatott is neki valamit, mert Vilma néni egyszerre csak fölpillantott az ablakra. Ekkor látták, hogy Vilma néni valóban még egészen fiatal nő, kedves, barátságos

ábrázattal, aki vidáman és nyájasan mosolyog feléjük.

Ez a mosolygás azonban hirtelen és különös módon ért véget. Vilma néni ugyanis, amint föltekintett hozzájuk, eleinte látható örömmel intett feléjük; de egyszerre csak gyorsan és szinte kedvetlenül fordította el róluk a tekintetét, mintha valami kellemetlen, boszantó dolgot látott volna. Vagy talán csak az apa hívta, hogy menjenek már be a házba? Mert a következő pillanatban hozzája lépett és besiettek az ajtón.

Mihelyt eltűnt szem elől, fönt a testvérek azonnal és mindnyájan egyszerre élénken beszéltek össze-vissza; csak Veronka hallgatott. A kis Lilike mindjárt kész volt az ítéletével és kijelentette, hogy a nénike nagyon kedves, ő nagyon fogja szeretni; a többiek nem fogadkoztak ugyan oly nagyon előre, de Jolánka is, a két fiu is megegyezett benne, hogy Vilma néni csakugyan kedves nénikének látszik.

— Csak azt szeretném tudni, miért hagyta el oly hirtelen a mosolygását és fordult el oly gyorsan? szolt Jolánka.

— No bizony! Hiszen csak nem bámészkodhatott óra hosszat reánk, mikor apácska ott várta, hogy bevezesse, magyarázta Dezső.

Nem vették észre, hogy Veronka elfordult és fülig vörös lett, mint a főtt rák. Ha észre veszik is, aligha kitalálják az okát, Veronka pedig bizonyosan nem mondja meg, hogy ő jól tudja a nénike különös viselkedésének a magyarázatát. Mert amikor Vilma néni föltekintett reájok, Veronka azzal fogadta a nyájas pillantást, hogy durczás, barátságatlan arcfintorítással felelt. Csak egy rövidke másodperczig

tartott ez, de Vilma néni észre vette és, úgy látszik, mindjárt ki is találta, hogy van itt valaki, aki nem a legbarátságosabb érzelmekkel várja, sőt legelső köszöntésül is illetlenséggel sérti meg. Most már, persze későn, Veronka maga is röstelte; de csakhamar szokott módja szerint biztatta magát:

— Bánom is én! Ha látta, hát látta. Legalább tudja, hogy én bizony nem örülök neki, akármit beszélnek is a többiek.

Azok a többiek ekkor már nagy tanakodásba voltak merülve, mert Jolánka fontos kérdést vetett föl.

— Talán le köllene mennünk, hogy köszönjünk a néninek, mondá.

— Apácska csak azt mondta, hogy legyünk itthon, felelé Dezső. Bizonyosan hívat, amikor jönnek látja. Előbb ő maga beszél a néniel.

Még nem döntötték el, mitevők legyenek, midőn belépett a jó öreg nagymama.

— Gyerekek, maradjatok itt együtt, mondá. Mindjárt jön Vilma néni... illedelmesen köszönjétek ám...! Azután majd együtt ozsonnálunk s attól fogva már az ő gondjai alatt lesztek.

A testvérek kissé meghökkenve néztek egymásra. Ilyen hamar kezdődik az új rend! A nagymama mosolyogva szólt:

— Mit ijedeztek, ti buksiak! Örüljétek, hogy végre itt van kedves jó rokonunk. Nektek is jó lesz, nekem is. Lesz kihez fordulnotok tömérdek csipp-esöpp dolgokkal, bajokkal, nem fogjátok minduntalan hallani, amit a szegény öreg nagymamától, hogy: »Hagyjatok békében, fáradt vagyok, álmos vagyok.« Fog ő veletek sétálni, játszani... no, persze, majd egy kicsit utána néz a tanulásnak is. Nekem is jó lesz, nem köll utánatok futnom, mikor árkon-

bokron át ugráltok vagy fák tetején mászkálgattok.

Vigan nevettek rá a gyerekek s Gabika évődve mondá:

— Nagymamácska, te bizony nem tudtál utánunk fölmászni a fára. Vilma néni föl fog mászni?

— Ugyan mit fecsegsz, te oktondi! kiáltott fel Jolánka.

De azért mindnyájan kacagtak, még a nagymama is; csak Veronka rázta kellenül a fejét, amivel még borzasabb lett. Figyelmeztette is a nagymama:

— De boglyas vagy, Veruska! Szedd egy kicsit rendbe a hajadat! Mit fog Vilma néni rólad gondolni, ha ilyen kócos, boglyas fejjel lát meg!

Veronka megint csak nagyot rázott a fején, ami körülbelül annyit jelentett, hogy Vilma néni gondoljon, ami neki tetszik, ki bánja? Talán el is mondta volna, de már nyílt az ajtó és belépett az atyjok, Vilma néniel.

— Ime, kedves hugom, itt az egész garabonczás sereg, amelyet ezennel a gondjaidra bizok. Gyerekek, ez Vilma néni, aki nek ezentul mindenben engedelmeskedni tartoztok. Köszönjétek szépen!

Dezső érezte, hogy, mint legöregebbnek, neki kell sort kezdeni. Kissé elvörösödve, kissé ügyetlenül indult meg, de csakhamar megemberelte magát. Szép is volna, ha ilyen nagy diák legény nem tudná illően fogadni a kedves rokont! Illedelmesen hájtotta meg magát és szólt:

— Isten hozta, kedves nénike!

Utána Jolánka és Gabika is hiba nélkül üdvözölték Vilma néniel, a kis Lilike pedig oda szaladt elejébe és a maga szokott módja szerint kívánta üdvözölni: magasra

emelte a karoeskáit és csókra csucsorította a szájaeskáját. Ezt Vilma néni tüstént meg is értette, ölbe kapta a kicsit és össze csókolta.

— Kedves kicsikém! mondá szeretettel. — Már mi ketten bizonyosan jó barátok leszünk.

Ebben nagy kedve telt az apának is, úgy hogy aztán ő vette az ölébe Lilikét, aki föl is kapaszkodott kedves helyére: föl egészen az apa vállára, ahonnan diadalmasan kiáltá:

— Most én vagyok a legnagyobb!

Jót nevettek rajta és szinte meg is feledtek róla, hogy még hátra van valaki. Veronka bizakodni kezdett, hogy talán végkép is megfeledkeznek róla, félre is húzódott, hogy ne lássák; de ez a fortély kárba veszett. Apja ha nem látta is, de számon tartotta és megszólalt:

— Veronka, még te nem mutattad be magadat. Köszönj szépen!

Már biz' ez alól nem lehetett kibujni. Pedig de jó lett volna! Könnyű volt a többieknek szépen illedelmesen köszönni; Veronka azonban jól érezte, hogy már is van a rovásán és Vilma néni alkalmasint azon fogja kezdeni az ismerkedést, hogy számon kéri az ablakból kapott arcfintorgató köszöntést.

— Hát jól van, bánom is én! gondolá.

Lassan, kelleetlenül, daczos képpel közeledett, úgy hogy az apa boszusan ránczolta össze a homlokát, a nagymama pedig a fejét csóválta, kivált hogy Veronka morgorván állt meg (Lásd a képet a 37. lapon.) a néni előtt és nem szólt semmit.

— No's, hát megnémultál? szólt Dombay ur türelmetlenül.

Nagy erőfeszítéssel végre mégis csak elmondta Veronka is:

— Isten hozta, kedves nénike!

Aztán daczosan nézett nagy fekete szemével a nénikére, mintha azt akarta volna mondani:

— No hát csak tessék elbeszélni, hogy már is panasza van rám, hadd kapjak mindjárt büntetést. Bánom is én!

Vilma néni megértette-e ezt a néma beszédet? Talán. Mert ő viszont olyan jóságos szelidséggel tekintett a leánykára, mintha azt felelte volna:

— Dehogy teszek én affélét, te oktondi gyermek! Amit láttam, azt csak én magam láttam; hát maradjon az csak a kettőnk titka.

És mialatt szemével ezt fejezte ki, már le is hajolt és megcsókolta Veronkát, épp úgy, mint előbb Jolánkát. Ez pedig nem csak meglepte Veronkát, hanem csöppet sem is volt kedvére. Olyanformán érezte, mintha Vilma néni minden bocsánatkérés nélkül is már megbocsátott volna. Pedig Veronka daczoskodni akart, neki nem kellett a bocsánat. Ő nem akart barátságot kötni. Nem is engedi magát elámitani. Mert ki tudja? Hátha Vilma néni későbbre tartogatja, hogy számoljon azért a sértésért? Most már nem is kerülhetett rá a sor, mert Dombay ur így szólt:

— Gyerekek, most már aztán jók legyetek, hogy Vilma néni meg legyen elégedve veletek. Én holnap korán reggel utazom el és még sok a végezni valóm. De este a vacsoránál még látlak és akkor bucsuzunk el.

Az apa távozott, a többiek pedig mindnyájan a nagy ebédlőbe vonultak, hol az ozsonna már készen várta őket.

Eleinte csöndesen üldögéltek az asztalnál, de ez nem tartott sokáig. Vilma néni olyan mulatságos apró történeteket mesélt az utazásáról, hogy csakhamar általános jó kedv támadt s a gyermekek bizalmasan,

fesztelenül csevegtek, a Vilma néni kérdéseire minden félénkség nélkül válaszoltak, mintha már rég ismernék egymást. Csak Veronka hallgatott, folyvást gyanakodva, nem pattan-e ki valamiképen, tréfa

... MOGORVÁN ÁLLT MEG. (Lásd a 36. lapon.)

alakjában, az ő ablakbeli arczintorgatása. De hát nem esett szó róla; csak a rossz lelkiismeret nyugtalanította.

Mire az ozsonna végére értek, a többiek már körülbelől egy értelemben voltak, hogy

a nénike nagyon jó és kedves, szeretni fogják. Indítványozta is Dezső mindjárt:

— Nénike, még nagyon messze van az est... nem volna kedve kissé körül nézni a ház táján?

— De igen. Kisétálunk mindnyájan, megmutogattok nekem mindent.

Mikor azonban indulni akartak, a nagymama úgy vélte, hogy jobb lesz, ha a kis Lilikét nem viszik magukkal, mert a kicsike hamar elfárad és akkor nem igen haladhatnak odább.

— Igaz, mondá Dezső. — Csakhogy az is bajos, hogy egymagát hagyjuk hátra. Unatkozni fog.

— Akkor hát itt maradok én vele, ajánlkozott Jolánka. Máskor majd én megyek a nénikével; most Dezső, Gabi és Veronka kísérik.

Kitűnt azonban, hogy Veronka — nincs.

— Már elosont, szolt Dezső nevetve. — Fogadni mernék, hogy a drága Puncsi kutyácskáját nyomozza.

Alig hogy a házból kiléptek, még inkább leolvadt a társaság s Vilma néni és Dezső csak kettecskén maradtak, mert Gabika úgy találta, hogy sokkal mulatságosabb lesz, ha Veronkát keresi meg és megtudja, miben töri a fejét, miért osont el? Rá is talált hamar, mert a kertészlegény, akitől kérdezősködött, nem látta-e, így felelt:

— De igen is láttam a kisasszonykát, a kertészlak felé ment. Ugy gondolom, azt a kutyácskát akarja látni. No, nem nagy öröme lesz benne, mert a kertészné asszonyom azt mondja, hogy a kutyácska beteg; haragszik is nagyon, hogy ilyen beteg jószág van ott nála, ha csak rövid időre is. Mert este majd elviszik a majorba.

Futott Gabi a kertészlak felé, mely a nagy kert tulsó végén állt. Utól is érte hamar Veronkát, aki gyanakvólag kérde:

— Mit akarsz? (Lásd a képet a czimlapon.) Miért jöttél utánam?

— Látni akarom azt a Puncsi kutyus-

kát. Tudom, azt keresed. No, ne haragudjál, Veruska, hiszen én magam is szeretném, ha kutyácskánk volna.

— Szeretnéd? Akkor hát megsugok neked valamit. De meg köll igéred, hogy el nem árulod, mert titok!

— Dehogy árulom el! Van valami terved?

— Igen is, van! felelé Veronka daczos elszántsággal. — Nem hagyom a kutyácskát, vissza veszem. Puncsi az enyém... Senkinek sincs joga, hogy elvegye tőlem. És én megtartom, az enyém marad.

— Az nagyon jó volna. De nem fogják engedni.

— Csakhogy nem kérdem ám. Elrejttem.

— Elrejtet? ! Hová?

— Az az én gondom. Tudok számára nagyon jó helyecskét. Megmondom neked is, ha segítsz, hogy Puncsikát megszöktesük a kertész lakásából.

— Hogy ne segítenék! Ez pompás tréfa lesz! Megszöktetjük és elrejtjük Puncsikát, mint valami elrabolt király-kisasszonyt. Rajta, siessünk!

(Folytatása következik.)

KÉP-REJTVÉNY.

A megfejtők névsorából elsőnek kisorsolt kapja jutalom-nyereményül a következő művet:

„Tannenburgi Róza.“

Elbeszélés, írta Schmid Kristóf, átdolgozta Donászy Ferencz; hat színes képpel, díszes kötésben.

A MI FOGLYUNK.

— Diák-émlékeiből elmondja *Döme bácsi*. —

VIG diákok voltunk, vigan vakációztunk. Messzire terjedt a falunk határa, de nekünk gyakran mégsem volt elég, elkószáltunk még a szomszédba is.

Rendesen hárman voltunk együtt: én, Pali és Berti, egy osztálybeli pajtások. Mikor így nyáron néhány hétre szögre akasztottunk minden leczkét és tudományt, nem cseréltünk volna a kiskirályllyal sem. Azzal nem, de az öreg Ambrus bácsival szívesen. A hányszor csak láttuk, mindig megirigyeltük. Kószálásainkban pedig sokszor láttuk.

Nem volt az öreg Ambrus kiskirály, még csak nem is ur, hanem egyszerű csősz. Már öreg, de még nagyon izmos ember volt, hosszan lelógó bajuszszal, napsütötte orcával, bátor, kemény tekintettel; meglátszott rajta, hogy katonaviselt ember. Mindig lóháton járt, a kezében karikással, a vállán puskával.

Hogy miért irigyeltük? Egy napon, mikor messze kint a mezőn találkoztunk vele, meg is mondtuk neki. Mert nagyon jó barátságban voltunk vele s azon a napon az öreg jókedvüen szólított meg:

— No, ifiurak, jól esik a vakációzás? Bejárják megint a határt széltiben-hosszában, ugy-e?

— Be ám, de mit ér, mikor nem sokára megint csak vége lesz, mondtam én.

— Igen bizony, jegyzé meg Pali. Nincs nekünk olyan jó dolgunk, mint magának, Ambrus bácsi. Egész nap, egész esztendőn át kedvére járja a határt, ha valakit tilosban ér, azt nyakon csipi és bekiséri a kóterbe és még hozzá nagy is a böcsülete, hogy jól vigyáz a határra.

— Már az igaz, hogy jó és könnyű mesterséget választott, tevé hozzá Berti.

Az öreg mosolyogva simitotta végig a hosszú bajuszát és incselkedve mondá:

— Könnyűnek könnyű, de három ilyen tudós diáknak a tudománya össze véve még nem igen volna elégséges hozzá. No, most be köll mennem a faluba, mert a lovam elvesztette egy patkóját, ujat köll rá veretnem.

Odább ügetett kissé sántító lovával, mi pedig felig boszankodva, félig nevetve néztünk utána.

— De nagyra van az öreg a dolgával, szólt Pali. Ugyan mit végez olyan nagyot, hogy tőlünk nem telnék ki?

— Semmit, felelém. Csak fontoskodik.

— Persze! bizonyítá Berti. Nevetséges, hogy három ilyen diáktól nem telnék ki annyi, mint egy olyan tudatlan öregtől. Mit mindent tudunk mi ő hozzá képest!

Még ezen tanakodva kószáltunk odább, midőn Pali hirtelen így szólt:

— Most mindjárt megmutatjuk az öreg Ambrusnak, hogy el tudjuk végezni a dolgát. Nézzétek... ott a halas-tó... ott tilos a halászat...

— Az ám, mondtam én. És egy leány mégis ott halászgat a tilosban.

— Elfogjuk, bekisérjük, átadjuk az öreg Ambrusnak, tevé hozzá Berti.

A leány körülbelül tizenkét éves lehetett. Szegényesen öltözött, mezitlábás paraszt leány volt és éppen egy nagy halat huzott ki a horgán, mikor ott termettünk mellette és megragadtuk. Eleinte megijedt, de nyomban rá már nevetett.

— Jaj, bizony megijedtem, hogy a csősz, mondtá.

— Annyi mintha ő volna itt, mondám én rettentő szigorú hangon. Mit csináltál itt?

— Hiszen látja az urfi... halat fogtam.

— Az tilos. Az a hal nem a tied. Tehát tolvaj vagy.

— No bizony! Maradt még a tóban elég.

— Akár maradt, akár nem, bűnös vagy és megkapod a büntetésedet.

Már erre elkomolyodott a tolvaj leány. Látta, hogy nem tréfálunk. Rövid tanakodás után azt határoztuk, hogy Berti szaladjon előre és jelentse az öreg Ambrusnak, hogy tilosban értünk valakit, el is fogtuk; jöjjön elénkbe, vegye át.

Berti nagy buzgón el is futott. A leány daczosan kérde:

— Hát ezzel a hallal mi legyen? Vissza dobjam a tóba?

TONCSIKA ÉS A LÉGY.

I.

*Fujja Toncsi a tejecskét,
Hallja döngni a legyecskét.*

*»Mi ez no? Hess, te csuf pára!
Még biz' rá száll az orcázma!«*

— Ó persze! mondá Pali. — Akkor eltagadnád... Csak hozd magaddal, ez lesz a bűnöd bizonyítéka. Előre!

Én meg Pali közre fogtuk a leányt és kísértük a falu felé. A leány nagyon meg volt szontyolodva, mi pedig rettentően kemény hangon beszéltünk vele utközben.

— Hová való vagy? kérdém.

— Hát hová való volnék? Ide a faluba.

— Mi a neved?

— Buzás Örzse.

— Ezt följegyzem. Így! Tudom én azt... így szokták a rabokat kivallatni. — No, szaporábban is mehetnénk... ámbár... no, persze, hiszen mezítláb vagy, nem lépegethatsz gyorsan.

— Dehogy nem, felelt a leány és hirtelen megint nevetve nézett reánk. — Mezítláb sokkal jobb járni, mint czipőben. Hiszen czipőben nem lehet igazán jól futni.

— Már ugyan hogy ne lehetne?

A leány hitetlenül nevetett.

— De nem olyan jól, mint mezitláb. Azt akár be is bizonyítanám. Van az urfiaknak zsebórájuk, látom. No, hát nézzék, amott jó messze van az a nagy fa. Először én futok odáig, aztán az ifurak. És nézzenek az órára, ki hány percz alatt ér oda.

— Oh persze! Hogy megszökjél, ugy-e?

— Van eszemben! Ugyan hová? szólt a leány nevetve. — Hiszen a faluban ugysis megtalálnak. No de ha nem akarják, én nem bánom. Tudom, röstelnék, hogy a mezitlábos leány legyőzte a futásban. Pedig a halat is köll vinnem.

No, azt már csak nem türhettük, hogy ilyen inczifinczi leány különbnek higye magát.

— Jól van no, hát fuss, mondtam.

TONCSIKA ÉS A LÉGY.

II.

»Jaj neked, ha odább nem megy!
Elillantál? No, cserencséd!...«

»Jaj, hallatlan! Mit nem csinál!
Most meg már az orromra száll!«

El is iramodott, én pedig az órák perczmutatóját néztem. Mikor a leány oda ért a fához, én és Pali eredtünk futásnak. Az órára nézván, ugy láttam, hogy mi gyorsabban futottunk.

— Az lehet, szólt Pali. De hol a tolvaj leány?

Hiába néztünk körül, nem volt sehol.

— Nem baj. Megtalálja az öreg Ambrus a faluban, mondtam.

— De nézd... már látom... Amott jó messze a domb oldalán megy egy férfival, csakhogy nem a falu felé.

— Ohó! Utána! Elfogjuk újra.

Utána eredtünk... no, nem messzire. A leány koronként hátra fordult... a kövér hal még a kezében volt. Amint megpillantott minket, szólt valamit a kísézőjének és ő maga odább sietett, az a férfi pedig megállt és nagy furkós bottal hado-

názott felénk. Megértettük és, mi tagadás, nem csak megálltunk, hanem vissza is sompolyogtunk oda, ahonnan indultunk. Mert hát mit is tehattünk volna? Nem birtunk volna azzal a furkós botos emberrel. Pár percz múlva, amint hátra pillantottunk, nem láttuk többé sem a leányt, sem a védelmezőjét.

De igen is láttuk Berti pajtásunkat, aki az öreg Ambrussal jött a falu felől.

— Hol a fogoly? kérdezte az öreg csősz. Biz azt nem tudtuk előadni, hanem ötölve-hatolva el köllött mondanunk, mi-képen siklott ki a kezünkből. De hát nem baj, tudjuk a nevét, fölirtuk. Az öreg azonban nagyot nevetett rá.

— A Buzás Örzse! Hogy is ne! Hiszen az egy alig hat éves kis leányka. No, diák ifurak, ugyan tuljárt az eszükön az a fortélyos leány. Nem a mi falunkból való

TONCSIKA ÉS A LÉGY.

III.

»Ahá! Leszállt a csészére,
No, most agyon csaplak végre!«

... Nagyot is csap... csésze feldül...
Toncsi jajgat... légy elrepül.

az, hanem a szomszédból, hamis nevet mondott, aztán rászedte az urfiakat a futó versenynyel, mert tudta, hol várja a cinkosa, akinek a furkós botja elől szépen megretirálnak. Hát biz' ők jó sült halat falatozva fogják nevetni a diák-urfiakat. No de majd megcsipem még én őket s akkor el nem menekülnek.

Nem nagyon hetykén ballagtunk haza,

de aztán magunk is nevetésre fogtuk a dolgot és Pali pajtás így szólt:

— Bikficzek voltunk, valljuk meg! Foghegyről beszélünk a tanulatlan öreg Ambrusról, pedig ő jól elvégzi a dolgát, mert van hozzá éber esze, ereje és bátorsága, meg nem ijed, rá sem szedik, amitőlünk, három tudós diáktól összevéve sem telt ki.

A KINCSES KIRÁLY.

— Ó-kori történet. —

(Képekkel.)

(Folyt.)

 VITÉZ Átisz királyfi természetesen épp úgy megtudta, mint mindenki más, hogy mi járatban van a küldöttség Krözus királynál. És megtudta azt is, mit felelt a király a küldöttségnek.

Nagyon bántotta ez a királyfit, röstelte is, nem is hagyta annyiban, hanem királyi atyja elé járult és illő tisztelettel mondá:

— Felséges atyám, nagy az én fájdalomam és bánatom a miatt, amit a mysiai küldöttségnek feleltél. Azok a szegény emberek abban reménykedtek, hogy én megszabadítom őket a nagy veszedelemtől. Meg is tenném kész örömet, hiszem is, hogy sikerülne; miért nem engeded, hogy kivonuljak a fenevad ellen?

— Nagy okom van rá, édes fiam, nyugodj meg benne, felelé Krözus szeretettel.

— Nem tehetem, jó atyám, nem nyugodhatom bele. Hire fog futni, hogy gyáva vagyok, pedig hát rászolgáltam-e? Nem érték-e a dárda-vetéshez, nyil röpítéséhez éppen úgy, mint legjobb vitézeid bármelyike? Mikor még háboruid voltak, nem álltam-e meg a helyemet a csata-sorban? Öreg bajnokok dicséretökre méltattak. Igaz, már az utóbbi időben nem volt alkalmam, hogy jeleskedjem. Fájdalommal, csodálkozva látom, hogy nem engedsz harczba mennem, sőt még harczy játékban sem részt vennem. Gunynyal néznek rám a vitézek. Miért alázod meg így fiadat, óh atyám?!

Krözus szeretettel ölelte meg fiát.

— Jól értem elégedetlenségedet, édes fiam. De ne hidd, hogy megalázni akarlak. Inkább óvlak és féltelek. Te vagy legfőbb

örömem és büszkeségem, fényes koronámnak, nagy birodalmamnak örököse, mert hiszen jól tudod, szegény siketnéma öcséd számba sem jöhet. Vitéz vagy, erős vagy, jól tudom. De hát legyen, megmondom az okát, miért féltelek. Gonosz álom-jóslat azt jelentette nekem, hogy óvjalak, mert fegyver által időnek előtte fogsz meghalni. Értheted tehát, miért nem eresztelek sehová, ahol veszedelem érhet.

Átisz meghatottan hallgatta atyja beszédét, de aztán így szólt:

— Értem aggodalmadat, jó atyám; de úgy hiszem, most éppen nincs rá semmi ok. Az a jóslat azt mondta, ugy-e, hogy fegyver fogja okozni haláloamat? Ámde most nem fegyveres harczosok ellen szállanék sikra, hanem erdei fenevad ellen, annak pedig nincs fegyvere, csak agyara. Erre nem szólhat a jóslat. Engedj hát kivonulnom a fenevad elpusztítására, jó atyám!

Már erre Krözus nem igen tudott ellenvetést, tehát végre is megengedte, hogy Átisz, jeles vitézek élén, kivonuljon a fenevad ellen. Teljesen megnyugodva azonban még sem volt. Előhivatta tehát Adrastust, a hatalmas termetű, nagy erejű bujdosó királyfit és így szólt hozzá:

— Adrastus! Midőn bánattól sujtva, hontalanul bolyongtál, én befogadtalak és azóta mint családom tagja élsz a palotámban. Ha jót tettem veled, most viszonzást kívánok!

— Rendelkezzél velem, hatalmas király, nemes jótevőm! Örömes adom életemet is, hogy jószágodat megháláljam.

— Nem kívánok olyan nagy áldozatot, inkább csak hű baráti szolgálatot. Senki náladnál jobban azt nem teljesítheti. Hősök nemzetségének vagy sarjadéka, nagy erejű

és nagy bátorságu, hozzám pedig, hiszem, őszintén ragaszkodó. No's, tudod, hová és mi végből eresztem utnak szeretett fiamat, Átisz. Vitéz ifju ő is; hiszem, derekasan megfelel a feladatának. Mégis aggódom kissé, hogy talán baj érheti. Azt kívánom tehát téled: kísérd el fiamat, őrködj fölötte, légy mindig mellette és ha veszély fenyegetné, háritsd el róla éber szemmel, erős kézzel.

Adrastus mélyen meghajtotta magát.

— Kivánságod szent törvény nekem, oh Krózus! Elkísérem fiadat és őrködni fogok fölötte, jobban, mint az édes anya a gyermeke fölött. Nyugodt lehetsz, fiadnak hajaszála sem fog meggörcsülni, amíg téled távol leszen.

Megnyugodott Krózus, mert valóban bizhatott is a hű és hálás Adrastusban.

Válogatott vitézek élén, Adrastustól kísérve, indult Átisz királyfi utra. Vigan vágatott a kis csapat, örvendve az érdekes vadászati kirándulásnak. Mert az ő számukra, akik már véres nagy csatákat is diadalmasan vívtak meg, csak kellemes mulatság számba mehetett annak a fenevadnak a fölkeresése és elpusztítása. Nevettek is a gyámoltalan pór népen, mely nem birt a vadkannal.

Több nap multán eljutottak az erdőbe, ahol a szörnyeteg tanyázott. Nem sokára rá is bukkantak. Körülfogták és sűrűn dobálták reá dárdáikat. Már meg is sebesítették, de a hatalmas vad még dühösen védekezett. Átisz királyfi tehát előre szökkent, hogy végezzen vele, dárdájával agyon szurja.

A bős fenevad nem várta nyugodtan az ellenséget, hanem rohanást neki rohant a királyfinak, aki nagy veszedelemben lát-

szott forogni. Látta ezt Adrastus, nem is feledkezett meg fogadalmáról: fölemelte a dárdáját és roppant erővel röpitette a vadra. De oh! az alatt a szempillantásnyi idő alatt, míg a dárda röpült, Átisz királyfi már épp oda szökkent a fenevad mellé, hogy egészen közlrol szurja le. És az Adrastus dárdája nem a vadat, hanem Átisz királyfit érte!

Sziven érte s Átisz királyfi hangos kiáltással rogyott össze. Szörnyet halt. A gonosz jóslat mégis beteljesedett!

Nagy lett a rémület, szomorúság. Hát még a Krózus király bánata, mikor a gyászos eseményt megtudta! Majd meg szörnyü haragra lobbant Adrastus ellen, aki Átisz megölte. Haragja azonban lelohadt, mikor megérkeztek a szomoru vitézek, hozván a királyfi holt testét. A koporsó mellett vánszorgott megtörtén Adrastus. Menekülhetett volna, de nem tette. Oda borult Krózus király elé és tompa kétségbeeséssel mondá:

— Ölj meg, oh Krózus! Én öltem meg a fiadat. Ölj meg, gyötörj halálra, jót teszel velem. Mert átkot vetettek rám az istenek, hogy azok vérét ontsam, akiket legjobban szeretek. Megöltem édes testvéremet, megöltem a jótevöm fiát, — nekem tovább élnem nem szabad!

— Állj fel, boldogtalan! felelé Krózus bánatosan. Jól tudom, hogyan történt a szörnyü eset. Sötét végzet nehezedett reánk, viselnünk kell csapásait.

De Adrastus nem birta viselni. Mikor a szerencsétlen Átisz királyfit nagy gyászpompával már eltemették, Adrastus este kiment a sirhoz és kardjába dőlt. Másnap reggel holtan lelték meg ott.

... KEMÉNYEN TUDOTT PARANCSOLNI. (Lásd a 47. lapon.)

Ekképen Krózus elvesztette fiát is, leg-hivebb barátját is. Mély szomorúságában talán-talán eszébe is jutott már, amit a böles Solon mondott; ámde erős, kemény férfiú volt ő és tán épp mert eszébe jutott, büszkén magába fojtva viselte bánatát.

— Mégis Krózus vagyok! A világ leg-dusabb és leghatalmasabb királya, akivel senki sem mérkőzhetik, akit csak irigyelhet minden halandó e földön.

Kezdett azonban híreket kapni, hogy mégis akadt valaki, aki nem csak irigyeli, hanem versenyezni is kezd vele, sőt föléje is akar kerekedni. Ez pedig Cyrus volt, a szomszéd médusok és perzsák fejedelme.

Mielőtt a Krózus és Cyrus viselt dolgaira térnénk, méltó egyet-mást magáról Cyrusról elmondanunk.

Tul a Krózus király birodalmán élt egy nagy és erős nép, a médusok népe, ennek egyik szerény falujában pedig, sok idővel Krózus előtt, élt egy Deioces nevű nagyon éles eszű férfiú. Akármilyen ügye-baja esett valakinek a faluban, csak Deioceshez fordult, aki mindent a legbölcsebben igazított el. Gyorsan terjedt a híre és nem sokára a szomszéd falvakból, városokból, végre már az egész országból hozzá siettek az emberek minden pörükkel, bajukkal. Egy napon azonban kijelentette Deioces, hogy már ezentul ő hozzá ne jöjjön senki.

— Nem vagyok én az ország királya, hogy az egész nép minden baját, gondját magamra vegyem. Elvonultam, csöndben, nyugodalmasan akarok élni.

Általános lett az elszomorodás. Az nem lehet, hogy Deioces félre vonuljon az ő nagy bölcsességével,

— Legyen ő a királyunk! Ő a legméltóbb a trónusra.

Éppen ezt akarta az éles eszű Deioces. Czeljút el is érte, királya lett a médus népnek és nagyszerű székvárost építtetett, melynek Ekbatana volt a neve.

Ennek a Deiocesnek az ivadéka volt Astyages médus király, aki egy éjjel nagyon rosszat álmódott, azt, hogy a saját unokája fogja őt veszedelembé dönteni. Ez az ő unokája még csak csecsemő gyermek volt, de a megrettent Astyages mégis elhatározta, hogy elpusztítja a föld színéről.

Előhívatta főtanácsosát, Harpagust és megparancsolta neki, hogy kerítse kezébe a csecsemőt és ölje meg.

Nem szívesen vállalkozott rá Harpagus, de jól tudta, milyen kegyetlen zsarnok Astyages. Ha nem teljesíti a parancsot, ő maga vesztí a fejét. Kezébe kerítette hát a kisedet és haza vitte, töprenkedve, hogy mit csináljon vele. A felesége pedig meglátván az ártatlan kicsikét és megtudván, mit terveznek ellene, addig-addig könyörgött, hogy Harpagus így szolt:

— Jól van, én magam sem szeretném ilyen ártatlan csecsemő vérével mocskolni be a kezemet. De hát a király parancsa kemény parancs. Átadom a gyermeket egy pásztornak, akit ösmerek s meghagyom neki, tegye ki az erdőbe, olyan helyre, ahol a fenevadak biztosan megtalálják és széttépik.

Ugy cselekedett. De miként ő, a pásztor is épp úgy járt a feleségével. A jó asszony, kinek épp akkor halt meg egy kis gyermeke, nagyon megsajnálta a kisedet s az lett a vége, hogy az egyszerű szegény emberek a maguk gyermeke gyanánt nevelték föl a királyi sarjadékot, akinek Cyrus nevet adtak.

Sejtelve sem volt a kis Cyrusról, hogy ő igazában kicsoda. Mint szegény

pásztor-gyerek nőtt fel messze idegenben, perzsa földön, de már mint siheder fiu feltűnt nagy eszével és erejével. Mikor a többi fiukkal katonásdit játszott, a nagyobbak, gazdagabbak is mind készséggel vallották vezérüknek, ő pedig már ekkor keményen tudott parancsolni (Lásd a képet a 45. lapon), úgy hogy az öregek azt mondogatták:

— Ebből a fiuból lesz valami.

És csodálatos uton-módon lett!

A zsarnok Astyages király évek múltán megtudta, hogy Harpagus nem teljesítette az ő parancsát. Bősz haragjában elfogatta és megölette a Harpagus egyetlen kedves fiát!

Harpagus elfojtotta nagy fájdalmát, de bosszút esküdött és csöndben, titokban évekig dolgozott rajta. A médusokat fölbujtogatta a zsarnok Astyages ellen, aztán titkon érintkezésbe lépett a deli, hatalmas ifjúvá növekedett Cyrussal, akinek gazdag ajándékokat küldött, biztatva őt, toborozzon vitézeket, azok élén törjön be a médusok földjére, ahol mindenki tárt karokkal várja. Ha elüzi a zsarnok Astyagest, akkor őt ültetik a trónusra és ő lesz a médusoknak és a perzsáknak is a királya.

A nagy eszű ifju Cyrus ügyesen fogott a dolghoz és mihamar volt is serege, bár nem éppen nagy. De Harpagus beváltotta ígéretét: mikor csatára került a sor, a zsarnok Astyagest mind elhagyták a katonái, és ő maga is foglyul esett. A saját unokájának lett a rabja!

Most már a fiatal Cyrus is megtudta, hogy ő igazában kicsoda. Elfoglalta a trónust és uralkodója lett a médus és perzsa népeknek. Ezzel azonban nem érte be, hanem hódító hadjáratokra indult és hatalmas serege élén csakhamar híres és rettegett királylyá lett. S büszkén mondá:

— Köröskörül a királyok mind hódoljanak nekem!

Ezt hallotta meg Krózus, a hatalmas kincses király.

Megvetőleg mosolygott és szólt:

— Ugy látszik, meg kell mozdulnom, hogy egy kis szerénységre oktassam ezt a hetyke szomszéd kis királyt.

(Vége következik.)

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« LXXI. köt. 1-ső számában közölt kocka-rejtvény megfejtése:

J	A	K	A	B
A	SZ	Ó	D	
K	Ó	R		
A	D			
B				

Helyesen fejtették meg: Szigethy Margit, Nelli és Tibor, Csascher Mariska, Sztányi Mariska, Csongrádi Iona és Attila, ifj. Hanny József, Poór Erna, Kohn Sándor, Kövesi Jenő, Máder Hedvig és Emma, Jantsits Jolánka, Tibor és Bandi, Kaminszky Irén, Katinka és Böske, Altstock Hugó, Szakáll Paula, Schuch Ilus, Veisz Felix és Márton, Naschitz Gyuri, Hirsch Emma, Herczeg Tima, Hertelendy Bandi, Benkő Márta és Iván, Meltner Miczike, Lów Lenke, Vidonyi Annuska és Ilonka, Herzog Dóra és Vilma, Ágfalvi Endre, Kovács Mariska, Dapsy Klementina, Péterfy Vilma, Mérey Dalma, Nicolini Eugénie, Jurenák Gizi, Kazy Péter, Csatáry Jani, Szilágyi Ernő, Fellegi Vilmos, Kerekes György, Háty Irén és Julia, Kummerer Paula, Hirsch Olga és István, Pasiut Endre, Friedmann Ernő József, Kiss Margitka, Jörg Mariska, Medveczky Gyurika és Sándorka, Bertényi Mariska, Erzsike és Imre, Barakonyi Kálmán, Veress Gizi és Józsi, Dominigg Ilonka és Erzsike, Materny Rózsika és Margit, Ricska Laczika, Bayer Anti, Balogh Ilonka, Márkus Böske, Komlós Magda (Magad írj! F. b.), Winkler Tibor.

A jutalom kisorsolása szabályszerűen megtörtént, nyertes lett Hertelendy Bandi, Lőcsén, kinek a jutalom-könyvet (*Aesopus tanulságos meséi*, számos képpel, diszes angol vászonkötésben, a *Forgó bácsi könyvtára* című sorozat egyik önálló kötete) a kiadó-hivatal megküldi.

*

A »KIS LAP« LX. köt. 26-dik számában közölt rejtvény megfejtését még beküldték: Fürst Sárka és Magda, Nicolini Eugenie, Lów Lenke, Pollák Böske, Haidekker Lajoska.

— Olvassátok! —

Forgó bácsi tíz parancsolata.

1. Leveled papiroosa sima szélü legyen és tiszta.
2. Irkából tépett papiroosra levelet ne írj.
3. Levelet be ne porozz, be ne poczázz.
4. Leveleden mindig rajta legyen a kelet napja és helye.
5. Ami a szerkesztőnek szól (közlés, megfejtés, gyűjtés), azt ne küldjed a kiadó-hivatalba.
6. Ami pedig a kiadó-hivatalnak szól (előfizetés, pótló számok végetti felszólalás, bekötőtáblák, régi számok vagy kötetek megrendelése) azzal ne fordulj hozzám, a szerkesztőhöz.
7. Leveled papiroosa ne legyen rikoltó színü, se illatos.
8. Csak fekete tentát használj írásra.
9. Ismeretlen s csakis családi körben járatos beczező nevet ne használj.
10. A szerkesztőségbe intézett levél állandó czime legyen: **Forgó bácsinak, a „Kis Lap“ szerkesztőjének.**

Aki e tíz parancsolat ellen vét: magára vessen, ha levelét nem veszem figyelembe, vagy ha levele más iratok közé vegyülvén, elkallódik.

F. b.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Sok kis olvasómnak figyelmeztetésül közlöm ma újra a *Forgó bácsi tíz parancsolatját*. Olvassa el mindenki és kövesse pontosan, mert az utóbbi időben nagyon sokan vétenek ellene. Uj kis olvasóim talán még nem ismerik, a régiiek pedig elfelejtették nevezetesen a szerkesztőség és a kiadó-hivatal közti különbséget. A többi szabály mellett tehát pontosan tartsátok meg azt is, hogy ami a kiadó-hivatalra tartozik (előfizetés, elmaradt számok pótlása, lakás-változás, a kedvezmény-könyv megküldése stb.), az iránt a kiadó-hivatalhoz kell fordulni, mert másképp zavar és késedelem történhetik. — **Özv. Z. K.-né urnő.** Csak fokozhatja őszinte részvétünket annak tudata, hogy a bánat olyanokat sujt, kik annyi idő óta vallják jó barátjoknak a »Kis Lap«-ot. Vajha ez jövőre is hozzá járulhatna egy-egy derültebb percz szerzéséhez! A kiadó-hivatalra tartozó ügyeket átadtuk elintézés végett az illetékes helyre. — **Lorsy Móricz.** Ilyen keresgélésre, mivel nincs rá érkezésem, rendszerint nem vállalkozom ugyan, de mert nagyon dicséretesnek találok a terveteket, kivételesen megtettem. »Cspikerőzsa« czimmal nem jelent meg szindarab

a »Kis Lap«-ban, de igenis ugyane mese szindarab alakjában megjelent »A tündérek keresztleténya« czimmal az 1897. évi LIII. köt. 1., 2. és 3-dik számaiban. A »Hamupipőke« című szindarab pedig az 1898. évi LIV. köt. 25. és 26-dik számaiban jelent meg. — **Vidonyi testvérek.** Még csak most indult meg és már a vége után tudakozódtok? Az még messze van. Hogy mikor lesz vége, magam sem tudhatom biztosan, mert az a többi közlemények rendjétől is függ. — **Mama.** A találkozás elmaradását élénken sajnáljuk. Biztatjuk vele magunkat majd máskorra. Az ujabbakból alkalmilag besorozzuk egyiket-másikat, de némi kétségünk van, valjon nem tulságos-e a »bogar« képletes alkalmazása. Ami kis körben megszokás révén természetesnek tűnik fel, idegenebb körben értelmét veszti. — **Porcsner (?) Janka.** Örömmel látlak téged is kis olvasóim sorában, csak azt is szeretném most már tudni: mi a neved igazán? Ahogy aláírtad, ötfélekép is olvasható. Majd legközelebb tehát és azután is mindig tisztán olvashatólag ird ki. — **Hajdú Margitka.** Az apró beszélyke egy kis simitással és javitással közölhető lesz, tehát besoroztam. — **Fodor Lenke.** Gondosabb figyelem köll hozzá, hogy helyes megfejtéshez juss. A feladványban közölt betűk egy részét mellőzted, helyettök a feladványban elő nem fordulókát használtál és így persze hamis eredményre jutottál. — **Friedmann E. József.** A kiadó-hivatal elfogadja levélbélyegeken is. A rejtvény szerzője nem küldheti be a megfejtését is, mert hiszen a szerző számára a maga készítette rejtvény nem rejtvény. — **Hirsch testvérek.** A koczka-rejtvény nagyon is könnyű. A pótló-rejtvény jól van szerkesztve, de a megfejtők ugyan nevetnének rajta, kérdezzvén: ki az? Rejtvény tárgya csak valamely hirneves város, férfiú s efféle lehet. — **Boncz Edith.** Kellemesen érintettek a soraid, még inkább a kedves mellékletök, melyet emlék-gyűjteményembe helyeztem el. A szép Balatont rég ismerem, de a szives hívásnak kész örömmel tennék eleget, ha, sajna, mást nem parancsolnának kötelességeim. Szívból köszöntlek mindnyájatokat! — **Márkus Böske.** Elég egy czimszalag s mindegy, akármelyik. — **Jurenák Gizi.** Ha figyelmesen elolvasod és pontosan követed a *Forgó bácsi tíz parancsolatját*, akkor jövőre nem esik meg többször ilyen zavar. — **Deutsch Róza.** Igéreted szerint most már el is várom, hogy szorgalmasan pótolod, hanem persze csak ha magadnak is kedve telik benne. — **Ifj. Bauer Ottó.** Kissé nagyon is könnyücske ugyan, de jól van szerkesztve, tehát besoroztam. — *Több levélről a jövő számban.*

LEVELEZÉS.

Kohn Sándor (Budapest, Zsigmond-utca 15. sz.) levelezni ohajt *Donáth Rikharddal.*

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Budapest, Kerepesi-ut 54. sz., Athenaeum-épület.
Nyomatja a kiadó-tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai r. társulat Budapesten.